

Kodėl žmonės nori grįžti į Mėnulį

Nuo tada, kai Neilas Armstrongas išsilaipino Mėnulyje, praėjo daugiau nei 50 metų. Didžiausios pasaulio kosmoso agentūros skelbia apie planus ten sugrįžti... Kam to reikia?

Vienintelis Žemės palydovas Mėnulis traukė žmonių akis ir vaizduotę nuo senovės laikų. O misijų „Apollo“ metu (1961–1975 m.) pirmiesiems mūsų siųstiems astronautams pavyko ten pabūti. Iš viso Mėnulyje vaikščiojo 12 žmonių, pirmieji – Neilas Armstrongas, Buzzas Aldrinas ir Michaelas Collinsas, kuris ne išsilaipino, o liko budėti orbitoje.

Po paskutinio astronauto vizito kita stotelė, atrodė, bus Marsas, tačiau dabar kelionė į Marsą ir Mėnulį laikomos vienodai ambicingomis. NASA, Europos kosmoso agentūra (ESA), Kinija, Japonija, Indija ir Rusija skelbia apie savo planus ten sugrįžti. NASA misijos „Artemis“ metu netgi ketina palydove įkurti nuolatinę kosminę stotį su ten dirbančiais astronautais.

Taigi kas pasikeitė, ko mokslininkai ten ieškos? Yra kelios pagrindinės priežastys:

● Mėnulio gimimas.

Iki šiol nežinome, kaip jis atsirado ir tapo tokia neatsiejama Žemės gyvenimo dalimi. Apie Mėnulio gimimo teorijas jau rašėme ČIA. Daugiau tyrinėdami Mėnulį, galbūt atsakysime į šį klausimą.

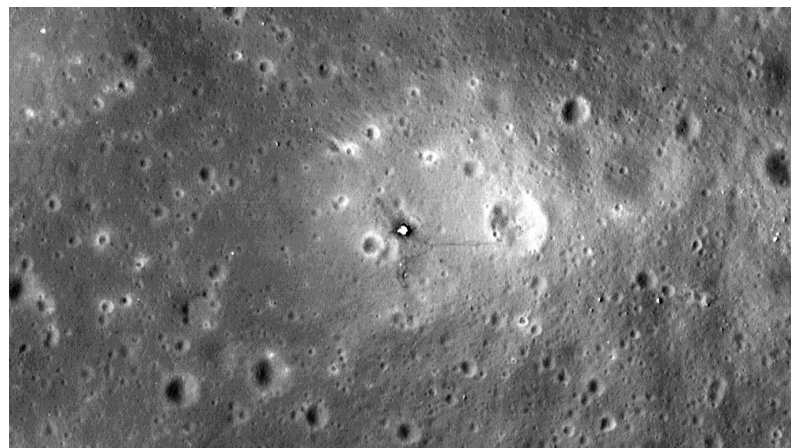
● Mėnulio procesų išaiškinimas.

Vis dar mažai žinome apie mūsų palydovo seisminius įvykius. Vienas „Apollo“ astronautas matė oranžinės spalvos uolienų, kurios, manoma, kadaise atsirado po ugnikalnio išsiveržimo. Nuo „Apollo“ misijų pabaigos Mėnulyje jau pabuvojo keletas robotų, tačiau astronautas per trumpesnę

laiką surinktų daugiau informacijos negu bet kuris robotas.

● Mėnulis – senovinės Žemės informacijos saugykla.

Mokslininkai mano, kad Mėnulyje yra daug Žemės liekanų, kadaise pakeltų į kosmosą po susidūrimų su milžiniškais asteroidais ir per laiką nusėdusių ant palydovo paviršiaus. Žemės geologiniai procesai, būtini gyvybei išlaikyti, yra labai aktyvūs. Dėl tektoninių plokščių judėjimo per milijardus metų Žemės pluta labai smarkiai keitėsi, daug pirmykščių mūsų planetos dalių buvo sunaikintos. O Mėnulis yra labai statiškas, ten tokie aktyvūs procesai nevyksta. Jei ten kadaise nusėdo akmenų iš Žemės, jie turėtų būti gana negiliai ir nesunaikinti! Tie akmenys gali turėti, pavyzdžiui, mikrofosilijų, kurios suteiktų daugiau informacijos apie tai, kaip gyvybė

Nuotrauka: nasa.gov

užsimezgė Žemėje. Žinoma, mokslininkams bus nelengva išsiaiškinti, ar rastas akmuo atkeliavo iš Žemės, bet jie jau turi idėjų. Pavyzdžiui, ieškoti tam tikrų mineralų.

● Krateriais išraižytas Mėnulio veidas.

Mėnulį, kaip ir Žemę, kadaise bombardavo asteroidai. Tačiau Žemėje daug susidūrimų ženklų jau yra giliai po žeme, juos sunku arba visai neįmanoma nuodugnai ištyrinėti. O Mėnulyje jie turėtų būti gana lengvai pasiekiami. Taip daugiau sužinotume ne tik apie Mėnulį, Žemę, bet ir apie visos Saulės sistemos istoriją.

● Mėnulis – pakeliui į Marsą.

Žemėje kuriamų kosmoso technologijų nėra kur testuoti. Nors kuriamos įvairių kosmoso aplinkų laboratorinės simuliacijos, atliekami nuodugnūs skaičiavimai, bet tiksliai simuliuoti kosmoso sąlygas yra be galo sunku. Todėl tikrieji misijų testai dažnai atliekami jau pakilus į kosmosą, todėl ne visoms misijoms pavyksta pasiekti savo tikslą. Jei raketa keliauja žmogus, jokių klaidų būti negali. Todėl Mėnulis galėtų būti puiki testavimo ir mokslinė laboratorija. Be to, ten būtų galima išbandyti ir technologijas, kurios padėtų astronautams saugiai pasiekti Marsą ir ten gyventi.

● Mėnulio įkvėpimas.

Kadangi Mėnulis yra gana arti, viską gerai suplanavus ten nukeliauti nebūtų taip sudėtinga ir brangu. Vis daugiau valstybių ir privačių komercinių kompanijų galėtų ten siųsti ne tik savo robotus, bet ir astronautus. Galbūt kada nors atsirastų vietos ir mažytei Lietuvai. Būtų šaunu, jeigu užaugę jūs ar jūsų vaikai turėtų galimybę nukeliauti į Mėnulį!

Nuotrauka: nasa.gov

